

19. Vyhnání a útěk

Obyvatelé Rychnova, spolu s nimi během války ze západní části Říše evakuovaní a v únoru před Rusy utíkající z Horního Slezka, ti všichni měli být před příchodem sovětů evakuováni do českého prostoru, k tomu ale již nedošlo, 9.května 1945 přijely první tanky Rudé armády na Rychnov, krátce nato se valily velké oddíly Rusů od Labe přes Rychnov. Při průchodu Rychnovem bylo mocně drancováno, také mladí Poláci, kteří během války pracovali na Rychnově jako zem. dělníci, si chtěli po pádu Německa přilepšit. Cizím dělníkům mezi nimiž byli i zajatí Francouzi se na Rychnově špatně nevedlo, oficiální zákaz společného stolování se dodržoval jen sporadicky. Všichni bývalí příslušníci NSDAP a jejích organizací se museli hlásit na četnictvu v Benešově, zatčeni byli jen takzvaní *místní skupinové vedoucí a vedoucí propagandy*, jejichž činností na Rychnově bylo výlučně vylepování letáků, jim nastaly krušné chvíle v Rabštejně kde byl zřízen tábor pro Němce. Pomalu se objevovali noví pánové Sudet, první nová nařízení proti Němcům na sebe nenechala dlouho čekat, každý Němec musel na levé paži nosit 10cm široký bílý pásek, od 20,00 do 5,00 platil zákaz vycházení, se správou obce pomáhali zpočátku Němci, kteří se rekrutovali z nové silné Komunistické strany, Alfred Ehrlich příbramák, který se přiznal do č.p. 24, byl novými mocipány dosazen jako starosta, podléhal přirozeně ve všech ohledech českému komisaři. Jedno z prvních úředních nařízení, bylo odevzdání všech radiopřijímačů, čímž byli rychnovští Němci odříznuti od zpravodajství o ostatním světě. Stále častěji prosakovaly zprávy o vyhánění Němců Čechy, a brzy byli i očití svědkové, němečtí obyvatelé Rychnova žili ve strachu a v obavách o sebe. Koncem června 1945 zesílily zvěsti o odsunu, ačkoliv byly od s Čechy spolupracujícími osobami popírány(asi protože věděli více), večer 22.června nechal český komisař osobám určeným k odsunu, německými dětmi roznést příkazy kde a kdy se mají k odsunu shromáždit. Na různých místech v obci byly vylepeny velké červené plakáty, kde se uváděly další podrobnosti, zavazadlo si mohl každý vzít jen takové které unese, hotovost jen sto říšských marek, všechno ostatní - peníze, spořitelní knížky, všechny klíče od domu, museli před odchodem odevzdat, všechny tyto věci byly Čechy dosazeným starostou Ehrlichem převzaty. Návrat do Rychnova byl pod trestem smrti zapovězen.

První vlna vysídlení se týkala asi 50ti rodin – 170ti osob, podle příkazu se shromážдили časně ráno 29.června 1945 všichni vysídlení na určeném místě, českému přepravnímu důstojníkovi se zdál počet příliš malý, (někteří si v slzách vyprosili povolení k pozdějšímu odsunu), narychlo bylo uděleno několika dalším rodinám rozhodnutí k odsunu, tito si mohli zbalit jen to nejnужnější a nastoupili. S velkým zpožděním se smutný průvod doprovázený malou vojenskou jednotkou dal na

pochod, sedláci Adalbert Jande č.p.12, Josef Veigel č.p.43 a Josef Lorenz č.p.117 kteří ještě mohli zůstat, poskytli své povozy k transportu zavazadel, dětí i mnohých dospělých. Loučení bylo těžké, ačkoli se našli i někteří neskrývající radost z odsunu svých spoluobčanů-netušíc že i oni budou v následujícím roce muset jít. Průvod procházel Rychnovem směrem k odbočce na Fojtovice, kde kousek za vsí bylo postaveno několik stolů na kterých byla zavazadla vyhoštěných kontrolována a věci které se Čechům zdály potřebné, končily ve velkých nůších vedle stolů připravených, než se šlo dál připojili se ještě vyhnanci z Příbrami a Čáslavi. Pak pokračoval průvod obklopený vojáky na kolech přes Fojtovice, Heřmanov, Benešov, Habartice, Markvartice, Rabštejn do Jetřichovic, tam se čekalo do rána a ráno přes Zadní Jetřichovice směrem k hranici, cesta „*Heim ins Reich*“ (domů do Říše) jak nám bylo vysvětlováno, vedla přes rozpadlý dřevěný most a říčku Kirnitzsch(?), která tvořila hranici. S pocitem úlevy od Čechů, někteří s nadějí na brzký návrat vstoupili na území Říše.

Co s námi bude?, kam se obrátit?, kudy jít?, takové a mnoho dalších otázek bez odpovědi si člověk dával se snahou zůstat pohromadě a nevzdalovat se příliš od hranic. Tak doputovali všichni do nejbližší říšské vesnice >Hinterhermsdorf<, přijetí sice nebylo obzvlášť srdečné, ale „ubytování“ se jim v prázdných stodolách dostalo. Velké těžkosti nastaly brzy se zajištěním potravin, ve vsi se nedalo nic sehnat a jako „ilegálové“ nedostali přidělové lístky. Mezi tím se do to Rychnova doneslo, protože někteří se pro trochu potravin tajně vrátili a zůstavší hned přes vlastní nouzi zorganizovali potravinovou výpomoc, která bohužel ztroskotala na pohraniční hlídce. Mezi vyhnanci na hranicích kolovaly stále zprávy o brzkém návratu, když se ale dlouho nic nedělo vytrácela se jedna rodina za druhou potichu zpět na Rychnov. Mnozí se nemohli do svých Čechy obsazených domů vrátit, takže hledali přístřeší u příbuzných a známých, za několik dní byla většina z nich dovezena autobusy zpět na hranice s důrazným varováním nevracet se.

Někteří z nových obyvatel Rychnova byli zvláštní lidé, vyhnali Němce z jejich domů a uhnízдили se tam sami, aby když vybili dobytek a nic nezůstalo, táhli o dům dále. Zbylí Němci žili ve strachu a starostech dál, někteří byli rádi když museli Rychnov který se jim stále víc odcizoval, ale pro mnohé rodiny to byl po staletí domov, 20.července 1946 opustit. Mohli si u sebe ponechat 500 marek a vzít sebou více majetku než ti v první vlně odsunutí, byli ubytováni několik dní v zaneřádných barácích v Děčíně na Starém Městě a od tamtud jely transporty do Dessau, Saalow(u Berlína) a do okolí Šwerína(Meklenbursko), z těchto táborů byli dál rozdělováni do okolo ležících míst. Mnozí se dostali do Crivizu, zemědělského městečka na Šwerínsku.